

Η ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ

- Ποια είναι η πρωτεύουσα της Δημοκρατίας του Κονγκό;
- Η Αμβέρσα.

Σ' αυτή την πόλη που τρέφεται με διαμάντια,
στα ποιήματα των ποιητών φυτρώνουν αγκαθωτά συρματοπλέγματα.
Οι προγραμματισμένες συναντήσεις πεθαίνουν στα ημερολόγια.
Το χέρι μου σταματά ν' αγγίζει τα χείλη σου.
Οι αστυνομικοί σταματούν να γελάνε.
Το ταξί σταματά όταν ο οδηγός σκοτώνεται από σφαίρα ελεύθερου σκοπευτή στη
Δαμασκό μπροστά απ' τον κεντρικό σταθμό της Αμβέρσας.
Ο τρόμος σταματά στο πλειϊστέισον.
Κι εγώ παίρνω τον εαυτό μου παραμάσχαλα και σταματώ να σταματώ.
Σκέφτομαι την απόσταση μεταξύ των χειλιών μου και του δέρματός σου
λες και δεν γεννήθηκα το 1979 στον παλαιστινιακό προσφυγικό καταυλισμό
Γιαρμούκ στη Δαμασκό.
Λες κι εσύ δεν γεννήθηκες στη Γαλακτική Οδό.

Σ' αυτή την πόλη όπου καθαρίζουν το αίμα απ' τα διαμάντια με την ίδια προσοχή που
γιατροί καθαρίζουν το αίμα απ' την πληγή ενός τραυματισμένου που μόλις του
έσωσαν τη ζωή,
εγώ περπατώ με βήμα ελαφρύ σαν τανκς που κυλά στην άσφαλτο.
Κουβαλώ τα ποιήματά μου σαν μικροπωλητής.
Κάθε που κατευθύνομαι προς τη θάλασσα, με καταβροχθίζει η έρημος που χύνεται
απ' τις βαλίτσες των μεταναστών.
Είναι η ίδια έρημος που χύνεται απ' το διαβατήριό μου, το οποίο κανείς δεν
αναγνωρίζει εξόν από σένα.
Είμαι ο συγγραφέας ποιημάτων που μιλάνε για τον θάνατο λες και μιλάνε για την
ελπίδα.
Για τον πόλεμο λες και υπάρχει Θεός.
Από τότε που πέθαναν οι φίλοι μου έχω γίνει λύκος μοναχικός.
Στριμώχνω την ευτυχία στη γωνία και την ποδοπατώ σαν να 'ταν δηλητηριώδες
έντομο.
Όσοι φίλοι μου πέθαναν από βασανιστήρια κάθονται δίπλα μου φορώντας τα καλά
τους λες και βρισκόμαστε σε κάποια δεξίωση.
Η μάνα μου με αναζητά στις τηλεφωνικές γραμμές
για να βεβαιωθεί ότι κατουράω ακόμα σ' αυτόν εδώ τον πλανήτη.

Καθάρισα το δωμάτιό μου από κάθε ίχνος θανάτου.
Έτσι, όταν σε καλέσω για ένα ποτήρι κρασί
δεν θα νιώσεις ότι βρίσκομαι στη Δαμασκό.
Ενώ είμαι στη Στοκχόλμη.

Σ' αυτή την πόλη που τρέφεται με ματωμένα διαμάντια,
θυμάμαι τον ματωμένο γάμο.
Θυμάμαι τη λήθη.

Στέκομαι στο κέντρο μιας μαυρόμαυρης ομαδικής φωτογραφίας ποιητών που κάποτε πέρασαν από δω.

Οι σημειώσεις που άφησες στο περιθώριο των ποιημάτων μου με θλίβουν.

Η καρδιά μου μεταμορφώνεται σε σκιαχτρο ξύλινο για να διώξει μακριά τα πουλιά του Χίτσκοκ.

Η αθώα καρδιά μου δεν τ' αντέχει όλ' αυτά.

Γίνεται σκληρή σαν λέξεις ειλικρινείς.

Κι ο δρόμος μεταμορφώνεται σε σημειωματάριο.

Εσύ είσαι η μόνη που μπορεί να μεταμορφώσει τον δρόμο σε σημειωματάριο.

Όλο αθωότητα με πιάνεις απ' το χέρι για ν' αποκεφαλίσουμε μαζί τον χρόνο.

Ύστερα η Παγκόσμια Τράπεζα καταρρέει.

Οι αστοί ενώνονται ενάντια στους μετανάστες.

Ένας σεκιουριτάς, οπλισμένος με την ιστορία, σχεδιάζει ένα τείχος μεταξύ των προαστίων και της ευτυχίας.

Το χρώμα του δέρματος μοιάζει με σημείο ελέγχου ανάμεσά μας.

Ανάμεσα στο λιμάνι απ' όπου εισάγεται η ελευθερία

και στον δρόμο που εκτείνεται απ' το νεκροταφείο μέχρι το υπνοδωμάτιο.

Δεν είναι ο πόλεμος που μ' έχει καταβάλει,

αλλά τα ποιήματα που μιλάνε για τον πόλεμο.

Δεν είναι οι ψυχρές πόλεις που μ' έχουν καταβάλει,

αλλά τα ποιήματα που μιλάνε για ψυχρές πόλεις μού έχουν φάει τα δάχτυλα.

Και χωρίς δάχτυλα δεν μπορώ να χορέψω.

Χωρίς δάχτυλα δεν μπορώ να δείξω προς την Ανατολή.

Το ρολόι τοίχου παθαίνει καρδιακή προσβολή.

Οι φίλοι μου δίνουν ψευδείς καταθέσεις ισχυριζόμενοι ότι η ζωή είναι υπέροχη.

Αυτή η πόλη καταρρέει εσωτερικά σαν μαύρη τρύπα.

Σαν πράσινη τρύπα, θέλω να πω.

Κι ο δρόμος τρέχει μακριά τρομαγμένος.

Είναι η πρώτη φορά που βλέπω έναν δρόμο να τρέχει στον δρόμο.

Είναι η τελευταία φορά που βλέπω ένα σπίτι να στηρίζεται στο λυπημένο γέλιο μιας γυναίκας που την εγκατέλειψαν στην κουζίνα προκειμένου εκείνο να μείνει όρθιο.

Και στις μυρωδιές των μπαχαρικών που σκόρπισε η οβίδα προκειμένου εκείνη να μείνει ζωντανή.

Οι γείτονες έφυγαν χωρίς να κλείσουν το παράθυρο που 'χε μείνει ανοιχτό να κοιτάει τη σφαγή.

Χωρίς να κλείσουν το βιβλίο μαγειρικής που 'χε μείνει ανοιχτό στη σελίδα 73.

Τα πουλιά απ' το γειτονικό δέντρο μετακόμισαν στο σπίτι.

Εγκαταστάθηκαν στο μισάνοιχτο ντουλάπι της κουζίνας.

Εκεί θα τα σκοτώσει ένα βλήμα όλμου διαμέτρου 120 χιλιοστών που κατασκευάστηκε το 1987 στη Σοβιετική Ένωση για τον πόλεμο ενάντια στον ιμπεριαλισμό.

Τα καναρίνια πέθαναν απ' την πείνα στο κλουβί.

Αυτό είναι ο πόλεμος.

Τα καναρίνια στα κλουβιά πέθαναν απ' την πείνα όταν εξαφανίστηκε ο δεσμοφύλακός τους.

Ο δεσμοφύλακας που 'φυγε απ' το σπίτι και δεν επέστρεψε ποτέ.

Απ' το σπίτι που κατέρρευσε πάνω στα ποιήματα των προδομένων απ' την πατρίδα ποιητών.

Μια πατρίδα που τους έκανε να κλαίνε και τώρα εκείνοι τη θρηνούνε.

Για δείτε πώς εξιστορούν τη θλίψη τους μπροστά σε ξένους ανθρώπους.

Με τα ποιήματά τους σκοτώνουν τον χρόνο.

Με τα χέρια τους χτυπάνε τις καμπάνες.

Όμως, μ' εξαίρεση κάποιους νεκρούς, κανείς δεν έχει χρόνο ν' ακούσει την ηχώ.

Η σερβιτόρα στο μπαρ μού ανοίγει συζήτηση για το δικαίωμα των Σύριων σ' έναν αξιοπρεπή θάνατο με το σώμα τους ακέραιο.

Ακομμάτιαστο.

Και για τη μοναξιά.

Για το δικαίωμα κάθε ανθρώπου να 'χει κάποιον να κοιμάται δίπλα του τα βράδια.

Κάποιον που να τον αφήνει να κοιμηθεί όταν το πρωί σηκώνεται να πάει στη δουλειά.

Και να μην του ζητά να φύγει.

Καλώς.

Ας κατεβάσουμε τον σάκο με τις πέτρες απ' την πλάτη μας.

Ας φωνάξουμε χαμηλόφωνα απ' τα πληκτρολόγιά μας.

Εμείς που έχουμε υπογράψει στην άσφαλτο.

Ανακοινώνουμε ότι έχουμε εξαντληθεί.

Και ότι ανεξαρτήτως της καταγωγής μας υποφέρουμε απ' τα ίδια σκατά.

Όπως κι εσείς, έτσι κι εγώ μένω μόνος μου.

Μένω μόνος μου σ' ένα διαμέρισμα με τρία παράθυρα.

Τα δύο κοιτάνε στην Αμβέρσα.

Το τρίτο είναι η οθόνη του υπολογιστή μου που κοιτάζει στη Δαμασκό.

— Έχεις πάει ποτέ στη Δαμασκό;

— Όχι.

— Θα προσπαθήσω να στην περιγράψω: Το καλοκαίρι η θερμοκρασία είναι 37 βαθμοί Κελσίου· είναι η πόλη όπου το καλοκαίρι η θερμοκρασία του αέρα συμπίπτει με αυτή του ανθρώπινου σώματος.

— Έχεις πάει ποτέ στην Αμβέρσα;

— Όχι.

— Θα προσπαθήσω να στην περιγράψω: Είναι ένα ματωμένο διαμάντι που λάμπει στο λευκό φως των προθηκών· η λάμψη του αντανακλά τη σκιά ενός μαύρου άντρα που το ξέθαψε στην Κινσάσα και στη συνέχεια δολοφονήθηκε από σφαίρα φίλου, προκειμένου μια γυναίκα απ' το Μόντρεαλ να φορέσει ένα δαχτυλίδι με μονόπετρο λειασμένο στο Τελ Αβίβ που της χάρισε ο γεννημένος στο Μπουένος Άιρες σύζυγός της σ' ένα ταξίδι τους στην έρημο της Αριζόνας για να τον συγχωρήσει που την απάτησε με τη Νοτιοαφρικανή φίλη της όταν είχε πάει να ξεπλύνει τα χρήματά του στο Ντουμπάι.

— Ξέρεις σε τι μοιάζουν και σε τι διαφέρουν η έρημος και το ξέπλυμα μαύρου χρήματος;

— Όχι.

— Διαφέρουν στο ότι η έρημος έχει ανάγκη από νερό ενώ το ξέπλυμα όχι.

— Και σε τι μοιάζουν;

— Το ξέπλυμα είναι ξηρό, ξηρό όπως η έρημος της Αριζόνας.

Δεν χωρά αμφιβολία ότι κολυμπώ μέσα σου σαν πεταλούδα σε μάγμα.

Σε ταΐζω τις λέξεις μου για να μεγαλώσεις αργά αργά όπως η περιοχή καταστροφής που προέκυψε όταν η θλίψη σου συγκρούστηκε με τις μέρες μου.

Η παρουσία σου στη ζωή μου είχε αρνητικές επιπτώσεις στη μεταμοντέρνα ποίηση του βόρειου ημισφαιρίου.

Θα πρέπει να σου ομολογήσω ότι πολλά από τα ποιήματά μου έληξαν όταν εμφανίστηκαν ξαφνικά μέσα τους οι μεταφορές σου.
Προσθέτοντας συστηματικά σημειώσεις στο περιθώριο των κειμένων μου είχες κι εσύ το μερίδιό σου στη διάτρηση της δεξαμενής όπου φυλάσσεται η αραβική γλώσσα.
Με επανέφερες στη ζωή εκ προμελέτης.
Πρόκειται για ένα κολάσιμο αδίκημα το οποίο τιμωρείται σύμφωνα με το σύνταγμα της ποίησης.
Οι λεπτομέρειες που σκόρπισες παντού στο σπίτι μου ξύπνησαν μέσα μου την επιθυμία να πετάξω την τηλεόραση απ' το παράθυρο.
Και να καθίσω να σε βλέπω να σκοτώνεις τον χρόνο.
Οφείλω να παραδεχτώ ότι από τη μέρα που μύρισα το άρωμα του στήθους σου έχουν συμβεί διάφορα περίεργα πράγματα.
Για παράδειγμα:
Από τότε που μετακόμισες στο σπίτι μου έχω σπάσει ένα σωρό ποτήρια του κρασιού.
Τα περισσότερα απ' αυτά αυτοκτόνησαν πηδώντας απ' το χέρι μου όταν προσπάθησα να καθαρίσω τα σημάδια απ' το κραγιόν σου.
Έκλεψα λίγο χρόνο ώστε η μέρα μου να διαρκεί 25 ώρες.
Πήρα μια ψεύτικη έκφραση προκειμένου να δείχνω ευτυχισμένος.
Σ' αγάπησα.
Σε μια συνέντευξη ισχυρίστηκα ότι απ' όταν σε γνώρισα είπα ψέματα μόνο δύο φορές.
Αυτή ήταν η τρίτη.
Παρόλο που η ζωή μου ήταν μια χαρούμενη τραγωδία,
εσύ αρνήθηκες να μου δώσεις τη χαριστική βολή όταν στο ζήτησα.
Αντ' αυτού μου χάρισες μια νέα ζωή.

Με κατηγορείς για έλλειψη αντικειμενικότητας στα ποιήματά μου. Δεν έχεις άδικο, ποτέ στη ζωή μου δεν ήμουν αντικειμενικός. Ήμουν πάντα προκατειλημμένος και είχα πάντα δύο μέτρα και δύο σταθμά. Ήμουν πάντα προκατειλημμένος υπέρ των μαύρων και εναντίον του ρατσισμού, υπέρ της αντίστασης και εναντίον της κατοχής, υπέρ των ανταρτών και εναντίον του στρατού. Ήμουν πάντα προκατειλημμένος υπέρ των Ινδιάνων και εναντίον του λευκού άντρα, υπέρ των Εβραίων και εναντίον των ναζί, υπέρ των Παλαιστίνιων και εναντίον των Ισραηλινών, υπέρ των μεταναστών και εναντίον των νεοναζί, υπέρ των τσιγγάνων και εναντίον των συνόρων, υπέρ των αυτοχθόνων και εναντίον των αποικιοκρατών, υπέρ της επιστήμης και εναντίον της θρησκείας, υπέρ του παρόντος και εναντίον του παρελθόντος, υπέρ του φεμινισμού και εναντίον της πατριαρχίας, υπέρ των γυναικών και εναντίον των αντρών. Ήμουν πάντα προκατειλημμένος υπέρ σου έναντι των άλλων γυναικών, ήμουν πάντα προκατειλημμένος υπέρ του Κάφκα και εναντίον της ρουτίνας, υπέρ της ποίησης και εναντίον της φυσικής.

Της φυσικής.
Της καταραμένης φυσικής.
Γιατί οι μετανάστες πνίγονται και γιατί τα σώματά τους ανεβαίνουν στην επιφάνεια μετά αφού πάρουν την τελευταία τους αναπνοή;
Γιατί δεν συμβαίνει το αντίστροφο;
Γιατί οι άνθρωποι να μην επιπλέουν όταν είναι ζωντανοί και να βυθίζονται όταν είναι νεκροί;

Καλώς.

Ας πούμε τα πράγματα με τ' όνομά τους.

Τα βιβλία είναι νεκροταφεία ποιημάτων.

Τα σπίτια είναι αντίσκηνα από τσιμέντο.

Οι σκύλοι είναι λύκοι που συναίνεσαν στην υποταγή τους.

Το χαλί της προσευχής μου θυμίζει το ιπτάμενο χαλί.

Το δωμάτιό μου έχει ερωτευτεί τα πράσινα παπούτσια σου.

Βυθίζομαι μέσα σου όπως οι Σύριοι βυθίζονται στη θάλασσα.

Ω, Θεέ μου,

δες τι μας έχει κάνει ο πόλεμος.

Ούτε στους χειρότερους μου εφιάλτες δεν θα μπορούσα να είχα φανταστεί
ότι μια μέρα

θα έγραφα σ' ένα ποίημά μου

«βυθίζομαι μέσα σου όπως οι Σύριοι βυθίζονται στη θάλασσα».

Κάθε βόμβα που πέφτει στη Δαμασκό είναι μια σελίδα που σκίστηκε από ένα βιβλίο
του Καρτέσιου.

Όταν γεννηθήκαμε

η ζωή ήταν έγχρωμη

και οι φωτογραφίες ασπρόμαυρες.

Σήμερα είναι οι φωτογραφίες έγχρωμες

και η ζωή ασπρόμαυρη.

Ghayath Almadhoun

Translated from English & Arabic by: Jazra Khaleed